

Роль парламенту в процесі інтеграції країни до ЄС

Штепан Пехачек

Парламентський інститут

Палата депутатів Парламенту Чеської Республіки

pechacek@psp.cz

Європейська інтеграція та парламент

Три основні процеси:

- Здійснення парламентського політичного контролю
- Комунікація – Парламентська дипломатія, комунікація з громадськістю
- Гармонізація права (обговорення законопроєктів ЄС)

Два типи структур у парламенті:

- Політичні (політичні робочі органи)
- Адміністративні (Секретаріат)

Головні труднощі на шляху до інтеграції в ЄС

- Виникнення нових сфер взаємодії Парламент – Уряд: створення спеціалізованих парламентських робочих органів, співпраця, нагляд, гармонізація законодавства, комунікація;
- Необхідність прискорення законодавчого процесу у випадках, пов'язаних із «законопроєктами ЄС»;
- Необхідність внесення змін до Конституції (передача повноважень) та Регламентів палат Парламенту;

Контроль над урядом з боку Палати депутатів у питаннях, пов'язаних з ЄС

- Системний контроль за діяльністю Уряду в питаннях, пов'язаних з ЄС, здійснювався не на пленарному рівні, а на рівні комітетів (переважно Комітету з питань європейської інтеграції);
- На пленарних засіданнях розглядалися профільні звіти Уряду:
 - Короткі звіти про прогрес на шляху інтеграції Чеської Республіки до ЄС;
- Регулярне інформування з боку Уряду щодо стану переговорів про вступ до ЄС;
- Інтерпеляції, пов'язані з ЄС, – сприймаються переважно як інструмент для опозиційних депутатів.

Парламентська дипломатія

- Лобіювання – декларування готовності країни бути членом ЄС
- Відстоювання позицій країни на міжпарламентських форумах
- Створення необхідних контактів

Комунікація з громадськістю

- Комунікація з широкою громадськістю з метою підтримки процесу інтеграції
- Комунікація з різними окремими суб'єктами (зацікавленими групами, бізнес-об'єднаннями, профспілками)

Гармонізація законодавства

Гармонізація – це взаємне **зближення** правових та адміністративних норм країн-членів Європейського Союзу. На відміну від **уніфікації** правових норм, гармонізація не має на меті замінити національне право правом ЄС. Скоріше, вона залишає національне законодавство чинним, але визначає керівні принципи його застосування. Директиви є типовим засобом досягнення цієї мети.

Роль парламенту в процесі гармонізації законодавства

- Роль парламенту має бути визначена для обох парламентських структур: політичних органів та адміністрації
- Парламент не несе основної відповідальності за активне наближення законодавства до *acquis* ЄС, а радше здійснює нагляд за тим, як Уряд виконує свої зобов'язання щодо гармонізації законодавства упродовж законодавчого процесу (обговорення урядових законопроєктів) та під час виконання загальної контрольної функції.

Гармонізація законодавства у парламенті

Парламент повинен включити гармонізацію як нову тему у внутрішні процедури та, за необхідності, скоригувати процес і процедури, включаючи правову базу (Регламент) та інституційні структури (політичні, адміністративні).

Інструменти Комітету з підготовки до вступу

- Гармонізація законодавства – попередні консультації, перевірка відповідності
- Регулярні слухання доповідей представників уряду, відповідальних за переговори
- Регулярні обговорення Звітів щодо прогресу підготовки до інтеграції
- Парламентська дипломатія – Спільний парламентський комітет ЄС-ЧР, спостерігачі від ЄП, COSAC, двосторонні парламентські зв'язки

Завдання адміністрації

- Надання інформації про європейське право, політику та процедури ЄС;
- Експертна допомога з питань політичного нагляду, комунікації та гармонізації законодавства;
- Пропозиції щодо необхідних структур і процесів, зокрема, їхніх кадрових, методологічних та бюджетних аспектів;
- Пропозиції щодо внесення змін до Конституції (за необхідності), Регламенту палат Парламенту та внутрішніх правил, що регулюють діяльність адміністрації.

Попередні консультації

- Профільне міністерство, на яке було покладено обов'язок забезпечити транспонування законодавства, має проводити консультації з Комітетом. **Після цього** законопроект затверджується Урядом і **в подальшому подається** до Палати депутатів.
- Попередні консультації надають парламенту можливість:
 - висловлювати занепокоєння,
 - ставити питання,
 - просити про роз'яснення (краще обґрунтування).

Експертна допомога у політичному процесі

- Проєкти висновків щодо сумісності (відповідності) неурядових законопроєктів
- Попередні консультації – перевірка сумісності (відповідності) розроблених урядом законопроєктів
- Перевірка сумісності (відповідності) поправок, запропонованих народними депутатами
- Експертиза при регулярних заслуховуваннях представників уряду, відповідальних за перемовини
- Підготовка довідкових матеріалів для регулярних обговорень звітів про досягнутий прогрес на шляху європейської інтеграції

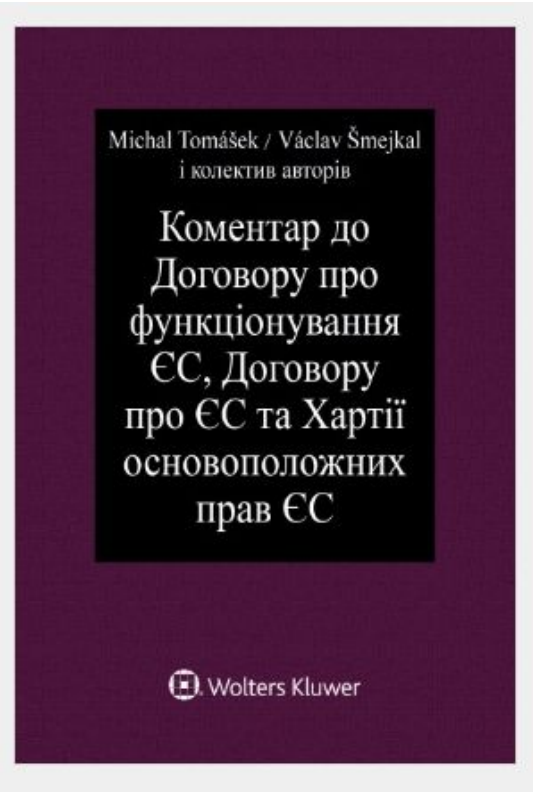

Основні здобутки чеської практики

- Необхідність проактивного підходу з боку адміністрації, дії на випередження: виконання загальних завдань, що впливають з організаційних правил, які регулюють діяльність адміністрації;
- Розбудова спроможності адміністрації надавати різні послуги депутатам;
- Співпраця з урядом, доступ до інформації;
- Централізація інформації щодо ЄС;
- Професійна підтримка політичних структур;
- Професійне навчання персоналу (і депутатів) з питань прагматичної політики, законодавчого процесу, інституцій ЄС тощо;

<https://obchod.wolterskluwer.cz/cz/.p8211.html>

ou

drive.google.com/drive/folders/1zacbMQPBuE7YoMg6W4BDg7KHnAfn_6Vz

Vyhledat na Disku

Sdíleno se mnou > Коментар до Договору ...

Typ Lidé Změněno

Název ↑	Vlastník	Naposledy upraveno ▼	Velikost soub	
Коментар до Договору про функціонування ЄС.epub	buhehe01	16. 2. 2024 buhehe01	6,3 MB	
Коментар до Договору про функціонування ЄС.pdf	buhehe01	19. 2. 2024 buhehe01	11,6 MB	

Дякуємо за увагу

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLIAMENTARY
INSTITUTE

Ключові учасники переговорного процесу (Чехія)

Мартін Кута

Парламентський інститут, Офіс Палати депутатів
Онлайн-семінар «Роль парламенту в переговорах про вступ
до ЄС»

12 червня 2024 року

Чехія та її шлях європейської інтеграції

- 1990: початок переговорів про асоціацію з ЧС
- 1991: підписання Європейських угод про асоціацію (УА) з ЧС
- 1993: підписання УА з Чехією та Словачією
- 1995: УА з Чехією та Словачією набула чинності
- 1996: заявка на членство в ЄК/ЄС (Чехія та Словакія)
- 1998: з Чехією та Словачією розпочато **перемовини про вступ до ЄС**
- 2004: Чехія та Словакія **стали членами в ЄК/ЄС**

Основні завдання, пов'язані зі вступом до ЄС

- Політичні перемовини
 - Загальний прогрес та подальші кроки
 - Уряд: сутність переговорів та попередні положення
 - Парламент: нагляд за діями уряду
- Узгодження законодавства
 - *Наближення законодавства шляхом прийняття нових норм*
 - *Для того, щоб виконати це зобов'язання [згідно з УА], Чеській Республіці необхідно ухвалити понад 4 000 нових правових норм, які за нинішнього конституційного стану **мають набути форми закону**.*
 - Уряд: підготовка законодавства
 - Парламент: прийняття законодавства

Конституційні
рамки:

Розподіл владних
повноважень між
парламентом та
урядом

Ключові суб'єкти у період вступу до ЄС

- Ключові суб'єкти у період, що передував стадії інтеграції з ЄС (1993 рік), відповідно до [УА](#) (Розділ IX Інституційні, загальні та прикінцеві положення)
- **Рада з питань асоціації** (ст. 105 і 106)
 - Члени Ради ЄС, Комісії ЄС та члени Уряду Чеської Республіки
 - Нагляд за виконанням (ст. 104) та прийняттям рішень (ст. 106)
- *Комітет з питань Асоціації (робочі групи)*
- **Парламентський комітет з питань асоціації** (ст. 110 і 111)
 - Депутати Європейського Парламенту, Парламент Чеської Республіки
 - Звертатися із запитами, інформувати, рекомендувати (ст. 112)

Конституційні рамки:

Уряд вживає
заходів у сфері
зовнішньої політики

Парламент здійснює
нагляд та
легітимізує

Ключові суб'єкти на урядовому рівні

- Постанова № 631 від 9 листопада 1994 року «Про інституційне забезпечення підготовки Чеської Республіки до вступу в ЄС»)
- **Міністерство закордонних справ (МЗС)** – розвиток відносин з інституціями ЄС, координація завдань і діяльності на національному рівні
 - Головний перемовник та група з перемовин
- **Міністерство промисловості** – гармонізація технічних вимог
- **Управління сумісності з європейським законодавством (ОКОМ)**
 - Раніше було структурним підрозділом Управління з питань законодавства та державної служби, пізніше, у 1999 році, увійшло до складу Секретаріату (офісу) уряду
- **Урядовий Комітет з питань європейської інтеграції (VEU)**
 - Робоча група Комітету з питань європейської інтеграції (P-VEU)

МЗС/ Головний переговорник і переговорна група

(починаючи з 1997 року і надалі)

- Заступник міністра закордонних справ/головний переговорник (1997)
 - Член VEU
 - *Внутрішні завдання*: Складання порядку денного для всіх необхідних зустрічей, координація завдань та позицій відповідних суб'єктів (міністерств)
 - Комунікація з іншими суб'єктами в уряді та парламенті
 - *Зовнішні завдання*: комунікація з інституціями ЄК/ЄС
- Переговорна група (1997, 1998)
 - Представники профільних міністерств та інших державних установ

Ключові суб'єкти на рівні парламенту

- **Парламентський комітет з питань асоціації** (*Постійна делегація парламенту з питань співробітництва з Європейським Парламентом*)
- Запровадив власний **Регламент** ([Резолюція №665, 24 травня 1995 року](#))
 - Внесений Головою Комітету у закордонних справах (КЗС)
- Представники **Палати депутатів** (15) та **Сенату** (5)
- Діяльність парламентської дипломатії
 - Координація позицій, обмін думками та інформацією, зменшення інформаційної асиметрії
- **Палата депутатів: Комітет у закордонних справах - Підкомітет з питань європейської інтеграції (1996-1998)**
 - Основне завдання: парламентський нагляд
- **Палата депутатів: Комітет з питань європейської інтеграції (КЄІ) (з 1998 року)**
 - Зміна завдань: політичний нагляд → консультації з питань гармонізації законодавства

Зміна
завдань і
функцій

Дублювання
функцій
персоналу

Роль КЄІ у період підготовки до вступу до ЄС

- **Комітет з питань європейської інтеграції як провідний комітет**

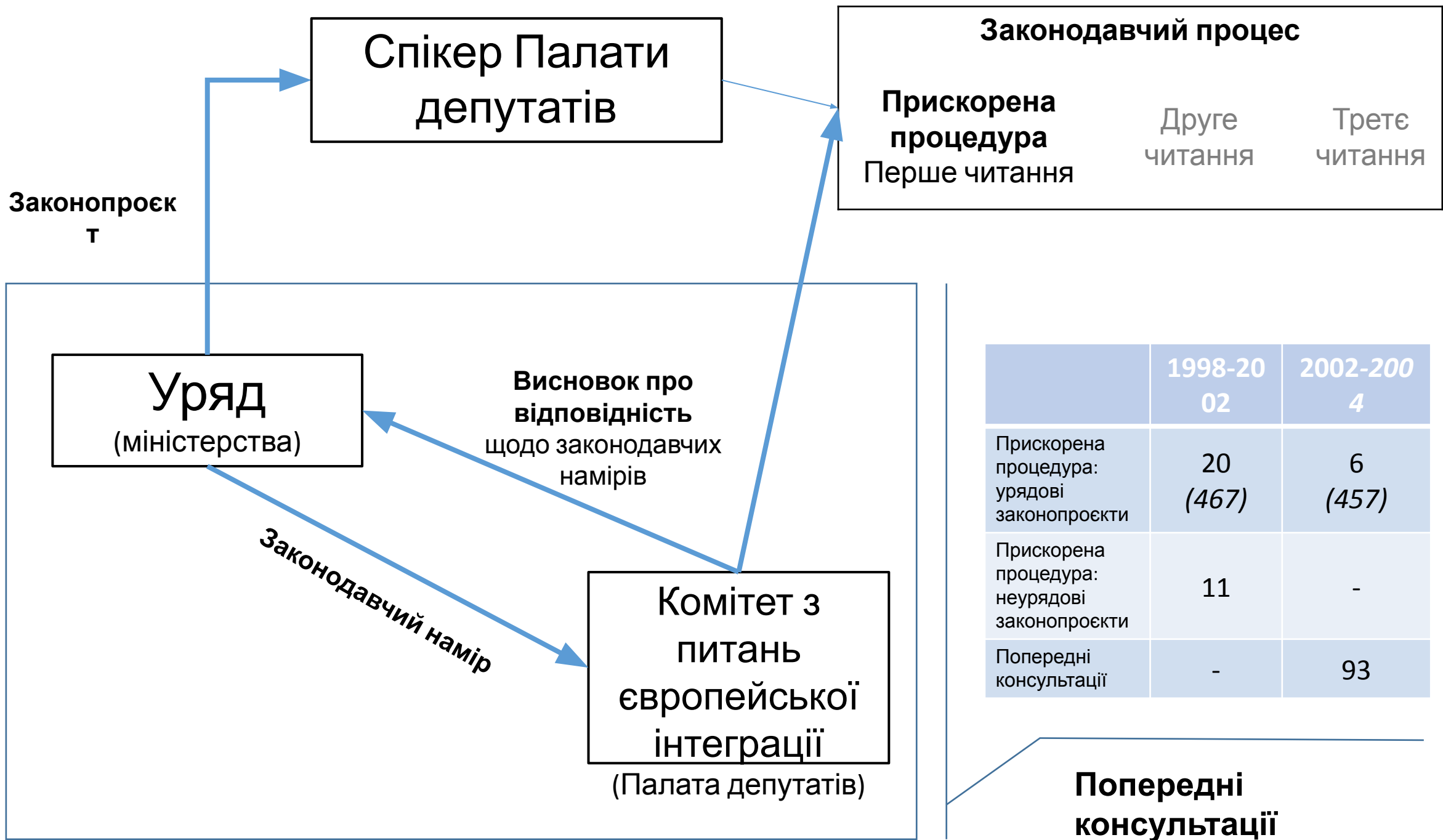
- Резолюція № 56 (17 грудня 1999 року)

Палата депутатів звертається до уряду з проханням про наступне:

1. *Всі законопроекти, що впливають з Європейської угоди [тобто, УА] про асоціацію між Чеською Республікою та Європейським Союзом [...], які стосуються наближення законодавства Чеської Республіки до законодавства Європейського Союзу, мають бути розглянуті **Комітетом з питань європейської інтеграції**, перш ніж вони будуть подані до Палати депутатів;*
2. *при поданні законодавчих пропозицій слід послідовно дотримуватися вимог, що впливають з Методичних вказівок щодо забезпечення сумісності законодавства Чеської Республіки з правом Європейських Співтовариств (Постанова Уряду ЧР № 432/1997, а з 1 січня 2000 року - Постанова Уряду ЧР № 1212/1999). Порівняння з транспонованими положеннями повинно бути зроблено у вигляді порівняльної таблиці, де це можливо, в інших випадках - шляхом цитування всіх транспонованих положень. Пояснювальна записка повинна також містити аналіз пропозиції з погляду її відповідності Європейській угоді;*
3. *у поданих законодавчих пропозиціях, змістом яких є гармонізація чеського правопорядку з правом ЄС або імплементація права ЄС у чеський правопорядок, слід чітко відокремлювати суто імплементаційні або суто*

Законодавча процедура, пов'язана з євроінтеграційними законопроєктами (§ 90(2))

- **Попередні консультації** щодо законодавчих намірів уряду (ще не законопроєкт) з парламентським комітетом
 - Уряд інформує парламент
 - (Перевірка неурядових законопроєктів на відповідність
 - <https://www.psp.cz/eknih/1996ps/orgvyb/usneseni/uo168.htm>)
- **Прискорена процедура**, передбачена Регламентом Палати депутатів
 - Запроваджена у 2000 році як інструмент наближення законодавства Чехії до *acquis* ЄС

Парламентсько-урядова співпраця в Чехії – здобутий досвід

- Інституційна пам'ять - інституції зберігаються
- Потужні зусилля із залучення та підготовки фахівців (навчання, вироблення розуміння ЄК/ права ЄС та інституцій) як на рівні уряду, так і на рівні парламенту
- Політичні партії та їхні еліти
- Активний парламентський нагляд і залучення в рамках парламентсько-урядових відносин на регулярній основі
- Формальна процедура (попередні консультації та прискорена процедура) – забезпечує інтенсивний неформальний обмін думками та інформацією
 - Проте, досить обмежене використання такої надзвичайної процедури
- Зменшення інформаційної асиметрії
 - Доступ до інформаційних баз даних (ISAP, DAP)

Запитання і відповіді - Чекаємо на Ваші запитання!

Мартін Кута

kutam@psp.cz